

Motion till riksdagen

1989/90:U403

av Ulla-Britt Åbark m.fl. (s)

Avveckling av den svenska krigsmaterielexporten

Omfattningen av den svenska vapenexporten har under senare år ökat. Under 1988 uppgick exporten av "vapen och ammunition" enligt SCB till 5 miljarder kronor. Detta är en ökning sedan 1987 med hela 49 %. Av denna export gick 60 % till stater i tredje världen. Sverige låg enligt SIPRI på nionde plats bland världens vapenexportörer räknat i miljoner dollar 1988.

De olagliga vapenaffärerna, den ökande exporten och industrins allt större satsningar på aktiv marknadsföring har kritiserats. Vi menar att det mot bakgrunden av den växande internationella avspänningen nu är tid att på allvar omvärdera vapenexporten, för att på sikt, förslagsvis inom 5 år, nå fram till en total avveckling av den. Vi bör därför omedelbart söka lösningar för en omställning till civil tillverkning inom försvarsindustrin.

Det är viktigt att åtgärder förbereds och vidtas så att de som arbetar i försvarsindustrin inte förlorar sina arbeten. Därför bör så fort som möjligt en omställningsprocess startas i de två exportberoende företagen Bofors och FFV. I takt med att vapenexporten sedan minskar, kan dessa företag bygga upp en successivt ökande andel civil produktion. En sådan politik skulle kräva satsningar från både företagen och samhället. Ett sätt att stödja omställningsprocessen vore att införa s. k. "omställningsfonder" i enlighet med förslaget i betänkandet "Med sikte på nedrustning". Andra sätt är bl.a. att erbjuda företagen etableringsstöd, offentlig teknikupphandling och regionalpolitiska satsningar.

Ekonomiska undersökningar visar att det går att avveckla den svenska vapenexporten. Kostnaderna för en avveckling är möjliga att bemästra, särskilt om avvecklingen genomförs väl planerad och under en avsevärd övergångsperiod.

Sverige har enligt vår mening ekonomiska förutsättningar att klara en avveckling av vapenexporten. Det är inte nödvändigt i det nya internationella läget att ha en vapenexport för att tillgodose det svenska försvarets nuvarande och framtida behov.

Fördelarna med att avveckla exporten är en ökad trovärdighet i Sveriges internationella engagemang för fred och nedrustning och för vår neutralitetspolitik. Sverige skulle mer aktivt kunna verka för begränsningar och andra restriktioner i den internationella vapenhandeln.

Hemställan

Mot. 1989/90

U403

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en successiv minskning av vapenexporten med sikte på en senare avveckling.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omstruktureringen av försvarsindustrin och avvecklingen av vapenexporten genom offentligt stöd för övergång till civil produktion.¹]

Stockholm den 16 januari 1990

Ulla-Britt Åbark (s)

Sylvia Pettersson (s)

Margareta Winberg (s)

Sigrid Bolkéus (s)

Torgny Larsson (s)

Kent Carlsson (s)

¹ 1989/90:N222